

ÁRA 5 KORONA

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 180 K.
Félévre 95 K. Negyedévre 50 K.
Egyes szám ára — — — 5 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam 23. szám.

Vasárnap, június 4.

Elitélték...

(*) Elitélték a választók az országrontókat. Az új választásokból a keresztény egységes párt került ki hatalmas győzelemmel. A nemzet döntött s döntése azoknak kedvez, akik békét, rendet és keresztény nemzeti irányban való haladást irtak zászlajukra. A döntés

a hazafias és keresztény alapon álló kisgazda- és földművestársadalomnak juttatta a győzelmi babért, mely a hazafias és keresztény érzésű polgársággal olvadt szent nemzeti egységbe. A választásokon viharos erővel nyilatkozott meg a nemzet akarata, hogy egységet kíván s elitéli a széthúzást.

A választások eredménye újra diadalra juttatta a gondolatot, hogy Magyarországon csak a föld és a

Fóth-Ujfalu ünnepélyes felavatása.

Horthy Miklós kormányzót (1) üdvözli: P. Balogh József (2) községi bír. Bethlen István gróf miniszterelnök (3) a háttérben áll.

földmívelő nép lehet alapja a kormányzásnak. A gazdák és földmívelők az értelmiséggel szoros egységbe forrva törhetlen védő serege lettek a mostani választásokon a nemzeti építő politikának. Hozzájuk csatlakozott a szolid kereskedők nagyobb része, az iparosok s a munkások hazafiasabb része is. Ezzel körülbelül ki is alakult Magyarországon az a tábor, mely a jövőben is ellent fog állni minden fölforgató törekvésnek, minden forradalomnak. Örvedetes körülmény ez a kialakulás, mert nyugodtan nézhetünk most már a jövőbe: Magyarország békésen halad régi nagysága felé...

Nem számít az, hogy az országrontó elemek a pesti sajtóban tovább fognak ordítani sakálók módjára «erőszakosságról», «visszaélésekről» és «terrorról». Senki nem vétett annyit a nemzet ellen a választásokon, mint a különböző álarccal föllépett fölforgatók.

Főth-Ujfalu házai.

Vörös szocialista, Rassay-párti, 48-as függetlenségi (októbrista), vagy demokrata köpönyegben vonult föl az izgatás a lezajlott hónapokban. Mind egy testvér. Lelkiismeretlen romboló munkát végeztek. Valósággal fenyegették a választókat. Bunkóval ijesztgették azokat, akik nem rájuk szavaznak. Hazugságokkal félrevezették a gyöngébb gondolkozásúakat. A maguk forradalmi bűneit: a drágaságot és sok adót másokra kentek. Plakátokat téptek. Sőt embereket is öltek, de erről nem ír a «magyar» sajtó, mely hetekig hasábot írt az erzsébetvárosi robbanásról.

Minden izgatás dacára megbuktak a szélsőséges izgatók. A hirhedt Kasnya épúgy kibukott, mint a köpönyegforgató Nagy Pál, a zászlóhagyó Milcsevics s a Rassay-párt több tagja. A nemzet visszautasította a szájhősöket és gáncsoskodókat.

De más tanulság is van. Néhány vörös szocialista is bekerült. De miért? Azért, mert a nemzeti és keresztény polgári elemek öt táborra is szakadva egymást ütötték s az alatt beszökött a vörös ember. Sajnos, az iparosság egyrésze egyáltalán nem állotta meg a helyét és a vörösöknek segített. Talán a proletárdiktatura

után vágyik?! Hát mindebből vonjuk le a végső tanulságot. A hazafias polgárságnak meg kell szervezkednie és a széthuzást abbahagyva, nagy magyar egységbe tömörülni! Ez biztosítja nyugodt fejlődésünket s békés haladásunkat.

Budapest, június 3.

Véres kezek. A fölforgatók munkája két kerületben véres nyomokat hagyott. Kasnya Béla volt kerületében a hirhedt pezsgős képviselő kortesei leütötték a keresztény kisgazda-és földművespárt egyik vezérért Mindszenten. Orozva ütötték le, mikor sötétben egyedül ment haza felé. Egy másik kerületben a Rassay-párt főkortese hátbaszúrta egy keresztény kisgazdapárti választót, aki nyomban szörnyet halt. Ezt a két véres esetet jegyzi fel a kortestörténet az utókor számára a mostani választásokról. Mindkettőt a liberális ál-kisgazdapárt követte el. Szomorú bizonyosság mindkettő arra, milyen végzetes eredményekre vezet a telketlen izgatás és félrevezetés. Mi mindent beszélhetnek ezek az urak a szegény emberek előtt, mikor csillárfényben uszó lipótvárosi pártklubjuktól elindulnak vidékre az áldozati néphez?! Mi mindent lódíthatnak, hogy az a szerencsétlen szavazó még gyilkosságra is vetemedik?! De merül föl itt még több kérdés. Mit szólnának a destruktív ellenzéki ujságok s ők — a terézvárosi ünnepeltek — ha ugyanezeket a véres eseteket a keresztény polgári pártok emberei követték volna el?! De reméljük, hogy a zsidó nagytőke nagyszámú ujságján is átlátják, hogy hiába minden uszítás. Akármennyire hamis színbe is festik nap-nap után a való helyzetet, Vázsonyit, Szerényit s Rassayt a vörösökkel és rituális 48-asokkal együtt sohasem sikerül hatalomra juttatni. A magyar nép már tud gondolkodni, nem vezetik örránál fogva a «pesti» ujságok...

*

Szárazság. Már-már előtérbe nyomult a szárazság réme. Míg a városi kávéházakban ócsárolják a kisgazdákat, hogy 4000 koronát akarnak kérni az új búzáért (ami nem is igaz) s a vörös Népszava követeli az új termés rekvirálását, azalatt a szárazság rá nehezedett a vetésekre. Május hónapban, mikor az eső aranyat ér, alig volt csapadék. Kevesebb lesz a termés. A gazda aggódik s a városi plutokraták és demokraták az aggodó kisgazdát szidják, ahelyett, hogy esőért imádkoztak volna. Pedig dehogy is a gazdától függ a búza ára. Attól függ, mennyi búza terem. Ha kevés lesz, nagy lesz az ára, ha sok terem, olcsóbb lesz. A gazdák dehogy is kívánnak drágaságot. Azt szeretnék, ha 20 koronáért adhatnák a búza mázsáját s 40 koronáért vehetnék az öltözet ruhát. Szárazság fenyeget a parlamentben is. Az a néhány romboló-párti képviselő azzal fenyegetőzik, hogy obstrukciót rendez a parlamentben, más szóval megakasztja a törvényhozás munkáját. A politikai termésrontók tehát jól kezdik szerepüket. Ezekre se ártana egy kis hideg zuhany, hogy lehüljenek s hagyják folytatni a nemzeti termelő politikát!

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

A nemzetgyűlési választás első részét május 28-án és 29-én tartották. 245 választókerületből 141 kerületben szavaztak ez alkalommal. A *Keresztény Kisgazda-, Földműves- és Polgárpárt* főlényes győzelmet aratott és a választók nagy többsége tanubizonyoságot tett arról, hogy helyesli azt a politikát, amelyet *Bethlen István* gróf miniszterelnök és *Nagyatádi Szabó István* követ. — Eddig

84 képviselő tagja van a kisgazdapártnak,

a többi pártok azonban *csak egy-két mandátumot* szereztek. Különösen nagy kudarcot vallott a *Rassay-féle függetlenségi kisgazdapárt*, amelynek mindössze *két kerület jutott*. A *szociáldemokrata párt* három kerületben győzött.

Ha figyelembe vesszük, hogy a kisgazdapárt 84 mandátumán kívül még 3 más pártállású képviselő támogatására számíthat és hogy 35 pótválasztás közül kilenc pótválasztáson *csak kisgazdapárti jelöltek* állnak egymással szemben, a kisgazdapártnak már 96 biztos szavazata van a nemzetgyűlésen. A többi pótválasztáson a mandátumok háromnegyed része minden valószínűség szerint szintén a kisgazdapártnak jut. Hetvennégy választókerületben, továbbá a budapesti és budapestkörnyéki lajstromos választókerületben most tart a szavazás.

A pótválasztás június 5-én, *pünkösd hétfőn kezdődik*, az új nemzetgyűlés pedig június 16-án ül össze.

A választókerületek első csoportjában két-két mandátumot szerzett

Nagyatádi Szabó István (*Nagyatád és Barcs*),

Schandi Károly államtitkár (*Csongrád és Kiskun-dorozsma*).

Egyhangulag

a következő tizenkilenc képviselőt választották meg: *Barla Szabó József* (Szigetvár), *Erdőhegyi Lajos* (Nyirbátor), *Gaál Endre* (Fehérgyarmat), *Gömbös Gyula* (Abádszalók), *Hadházy Zsigmond* (Hajdunánás), *Horánszky Dezső* (Törökszentmiklós), *Illés József* (Nagykároly), *Kállay Tamás* (Kemecse), *Koszo István* (Szeged III.), *Kovács Nagy Sándor* (Cséffa), *Mándy Samu* (Dárda), *Mayer János* (Kápolna), *Moser Ernő* (Kisvárd), *Muszi István* (Szalánta), *Patacsi Dénes* (Baranya-szentlőrinc), *Perlaky György* (Pécsvárad), *nagyatádi Szabó István* (Nagyatád), *Szily Tamás* (Sásd) és *Urbanits Kálmán* (Nagylak).

A volt nemzetgyűlés több érdemes tagja a kisebbségi pártok terrorja miatt nem tudott újból mandátumhoz jutni.

MEZŐGAZDASÁG

Hogyan lehet száraz viszonyok között is elég takarmányunk?

Irtá: Gyárfás József,

az Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás igazgatója.

I.

(Képekkel.) Sokszor adták már gazdáinknak azt a jótanácsot, hogy több takarmányt termesszenek: ez nemcsak állatainknak javára, de földjüknek is előnyére válnék.

A tanács nagyon helyes, de a legtöbbszor elfelejtették

A fóth-ujfalusi rokkanttelep felavató ünnepsége.

1. Horthy Miklós kormányzó; 2. A kormányzó felesége; 3. Pedlow kapitány, az Amerikai Vöröskereszt Magyarországi megbízottja; 4. Károlyi Lászlóné grófnő, a telep létrehozója; 5. Bethlen István gróf miniszterelnök.

hozzátenni, hogy a gazda miként kövesse. A tanács megfogadása ugyanis nem mindig könnyű. Még a legkönnyebb ott, ahol természetnyújtotta rét és legelő van elég, azoknak földje jó, a vidék sem száraz; itt a réteket és legelőket aránylag nem nagy befektetéssel föl lehet javítani és java termésbe hozni. Elég könnyű a jó tanács megfogadása ott is, ahol a viszonyok a szántóföldi takarmánytermesztésnek kedveznek, vagyis, ahol legértékesebb takarmánynövényeink, mint a lucerna, vöröshere, csalamádé és a répa jól díszlenek. Ezek a főtakarmánynövényeink is és sok gazda rajtuk és a zöldrozson, zabosbükkyőn és moharon kívül más takarmányt nem is ismer. Pedig van elég vidékünk, ahol mindezek már nem díszlenek, amikor azután a legtöbb gazda azt hiszi, hogy ott a rendszeres takarmánytermesztés és vele kapcsolatosan nagyobb vagy jobb állattartás és ebből kifolyóan földjeinek behatóbb trágyázása lehetetlenség.

Pedig még egész sereg oly takarmánynövényünk van, amely ha nem is terem oly sokat és jót, mint a fentemlítettek, mégis szárazságra hajló viszonyok között lehetővé teszi a gazdának az akadálytalan takarmányozást állatai számára

és a jobb trágyázást földje részére. Előrebocsátom azonban, hogy mint mindenbe, úgy e ritkább takarmánynövények termesztésébe is bele kell gyakorlódni. Hogy mily könyvek-ből merítheti hozzá a gazda az alapos tudást, arra e közlemény végén visszatérek.

1. ábra. Nyúlszapuka.

Itt ugyanis csak annyi hely jut nekem, hogy rövid szemlét tarthassak csupán afelett, hogy a fentemlített legértékesebb takarmánynövényeinket milyen más növényekkel helyettesíthetjük ott, ahol azok már biztos sikerrel nem termesztethetők.

Valamennyi takarmánynövényünk közt kétségtelenül a legértékesebb a lucerna és a lóhere; csak hogy gyenge és száraz, homokos és kavicsos talajon már nem díszlenek; itt őket még leginkább a *homoki lucerna*, a *nyúlszapuka* (1. ábra) és a *baltacim* (2. ábra) pótolhatja.

Száraz talajon, vagy esőtlen vidéken a zabosbükköny és hozzá hasonlóan a zabos- vagy árpásborsó sem szokott sikerülni. Ily helyen sokkalta helyesebb *korai őszi zöldtakarmányt* termeszteni. Az erre szolgáló takarmánynövények közül a gazda leginkább csak a *zöldrozst* ismeri. Sokkal nagyobb és táplálóbb takarmánytömeghez jut az a gazda, aki *szöszösbükkönyt* vet homokon rozssal, jobb talajon búzával keverten. A szeptember-októberben vetett, vagyis a tél beálltáig eléggé megerősödött szöszösbükköny a legkeményebb telet és a legkedvezőtlenebb kítavaszkodást kár nélkül állja, amit a szintén őszi kalászzal vetendő, de csak jobb talajon termesztendő *őszi borsóra* és *őszi bükkönyre* elmondani nem lehet, mert kedvezőtlen, sok fölfagyással járó kítavaszkodáskor egészen ki is pusztulnak. A szöszösbükköny annyiban is értékesebb, hogy a legsilányabb homokon is díszlik, amelyen a rozs még termesztendő, jól bírja az aszályt is és nagyon korai takarmányt ad. Hogy az ősszel vetett szöszösbükköny és az őszi közönséges bükköny, valamint a tavaszi bükköny között koraiságban és fejlődésben mily nagy az eltérés, azt a 3. ábra szembetűnően mutatja: május végén milyen törpe volt a tavaszi bükköny a szöszösbükköny mellett!

Igen értékes korai őszi takarmány a *bíborhere* is; de csak jobb talajra való. Száraz viszonyok közt maga a *zöldroz* is nagyobb figyelmet érdemelne. Zölden ugyan sokáig nem lehet etetni, mert hamar elfásul, de természetjük szénának is; kalászhányás előtt levágva a jó réti szénához

hasonló táplálóértéket mutató szénát ad; kalászhányása után pedig még akkor is, mikor már zöldtakarmánynak elvénült, kitűnő erjesztett takarmány készíthető belőle.

Bár a kisgazdák eddig erjesztett takarmánynak készítésével nem igen foglalkoztak, előbb-utóbb, különösen a nagyobb birtokkal rendelkezőknek, csak rá kell fanyalodniok a zsombolyázásra és vermelésre is, ha állatjaikat rendszeren és jól takarmányozni akarják.

Erjesztéssel ugyanis sokáig eltarthatjuk a takarmányt erre a célra épült takarmánytornyokban vagy kamrákban évekre is, tehát bő évek fölött takarmánytermését eltehetjük szűk esztendőre. Azonkívül erjesztve értéktelennek tekintett hulladékokból, például répalevélből, burgonyaszárból, csicsóka- és napraforgószárból stb., de még gyomokból és mérges növényekből is értékes, jóízűen fogyasztott takarmányt állíthatunk elő.

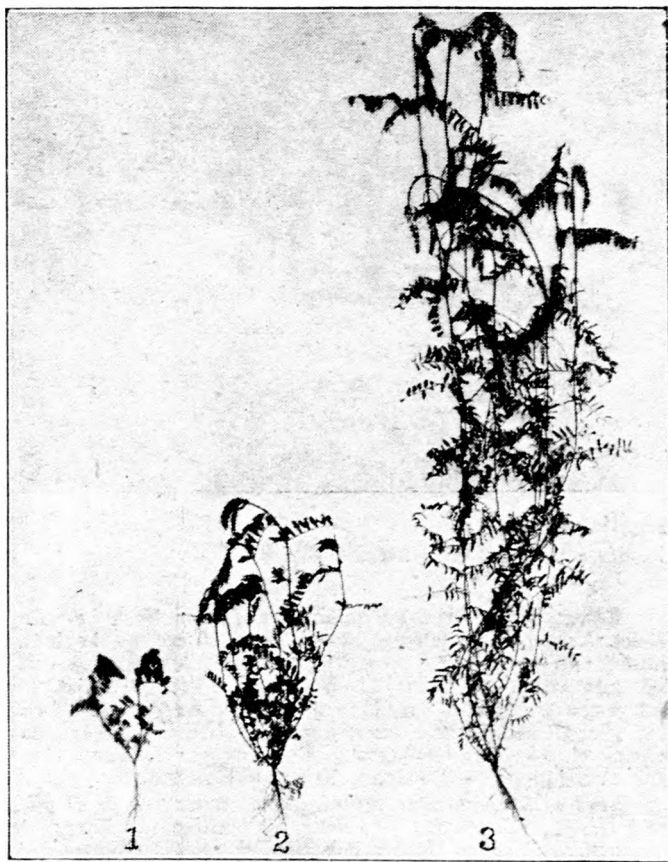
A takarmányhiányon a magrozs is kiséghet olyformán, hogy lehető korán és homokon trágyás földbe vetjük és legeltetjük. Legelőnek nem sovány földön külön is vethetünk rozst, esetleg valamely őszi és tavaszi közé, mert sokat leadó legelőt nyerünk vele.

2. ábra. Baltacim.

A korai őszi takarmány előnye az is, hogy korán, rendszeren május második felében elhagyja a földet, amikor utána *tarlóvetést* is eszközölhetünk, ha csak az időjárás nem aszályos. Mindenesetre a korán lekerülő őszi takarmány tarlójába nagyobb sikerrel kockáztathatunk meg másodvetést, mint kalászos után.

(Befejező közlemény a jövő számban.)

3. ábra. Bükköny.

1. Tavasszal vetett közönséges; még nem virágzik. 2. Ősszel vetett virágzása kezdetén. 3. Ősszel vetett szőszösbükköny java virágjában. (Az Országos Magy. Kír. Növénytermelési Állomás felvétele 1921. május 27-én.)

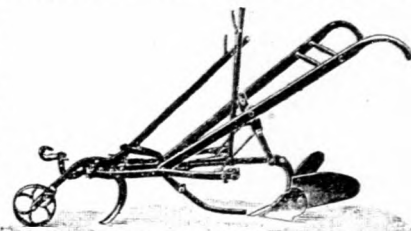
Vesztség a lovon, kerdőzökön, sertésen és baromfiakon.

Altalánosan ismeretes, hogy a vesztség a húsevő háziállatainknak (kutya, macska) legveszedelmesebb betegsége, de annál kevesebben tudják, hogy az említett állatok marása következtében a vesztség tünetei a többi háziállatainkon is felléphetnek. A veszett ló nyugtalanul kapar, harapdálja a jászlat, az emberre reáront, rekedten nyerít, végre bénulási tünetek közt pusztul el. A szarvasmarha szarvával túrja a földet, dühösen böködi a falat, embert és állatot rázának tesszük ki, akkor a benne uszó zsirgolyócskák hirtelen megszilárdulnak és összecsomósodnak. E folyamatot kívánja előidezni a köpülés. Ez az oka annak, hogy köpülés közben a tejszint hidegen, azaz alacsony hőmérséklen kell tartani. A gyakorlat megállapította, hogy édes tej-zinnel 10–12° C, savanyú tejszinnél 11–16° C, a legjobb hőmérsék. Számoljunk azonban azzal, hogy köpülés közben a sűrűlódás is okoz némi hőemelkedést; továbbá gondoljunk arra, hogy lágy vajzsirt okozó takarmányok (tengeri, zab, olajpogácsák) után nyert tejszintben a zsír megszilárdulása, csak alacsonyabb hőmérséklen megy végbe; végre minél melegebb a szoba, hol a köpülést végezzük, annál alacsonyabb kezdőhőmérsékre hűtve kezdjük el a tejszint köpülését. Ha köpülés közben óvatosságunk dacára is jelentékeny a hőemelkedés, súlyesszünk a köpübe jéggel telt és jól zárt bádogedényt, de semmi esetre se öntsünk hozzá kétes tisztaságú hideg vizet.

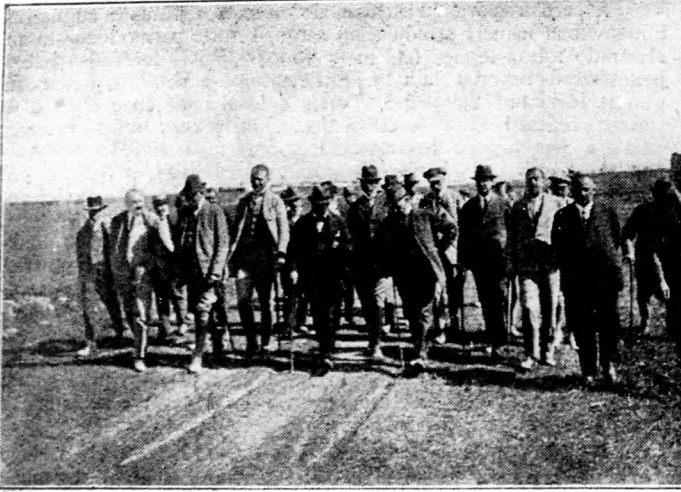
A peronoszpóra. Júniusban, de különösen július és augusztus hónapokban némely szőlőlevelelén sárga, később barna, fokozatosan elszáradó foltok lépnek fel, mely foltok alján (a levél alsó felén) penészszerű bevonat látható. E betegséget a peronoszpóra nevű gomba idézi tudvalevőleg elő, mely a levél belsejében él és csak spóráit fejleszti ki a levél felületén, melyeknek százaai ezrei adják a penészszerű bevonatot. E spórák útján terjed a veszedelem. A spórákat azonban előlhetjük úgy, ha bordói lét (készítéséről olvasható a Vasárnap ezidei 15. számában) permetezzünk a szőlőlevelekre, mert a bordói létben levő rézgalic a spórákat tönkreteszi. Évente 3–5 permetezésre is lesz szükség, hogy a gomba szőlőnkben el ne hatalmasodjék. Így legjobb virágzás előtt 1–2-szer, virágzás után 2–3-szor. Esős nyáron — mikor az esővíz a levelekről a rézgalic egyrészt lemossa — nagyon is indokolt a gyakoribb permetezés. A bordói lét hatása feltűnően kedvező lesz akkor, ha nemcsak a levelek felső felületét, hanem azok aló lapját is bepermetezzük, mert kétségtelen, hogy a peronoszpóra spórái itt telepsznek meg, itt csíráznak ki és a levél alsó lapjának levegőrésein bocsátják csirákat annak belsejébe.

Nedves földek lecsapolása. A nedves rét és legelő csekély értékű, mert csak savanyú füvek (sás, káka, szittyó) teremnek rajta, melyeket az állat nem szívesen fogyaszt és amelyeknek tápláló hatása is csak a szalmaéval ér fel. Még kevésbé felelnek meg az ilyen területek szántóföldnek, mert tavasszal későn száradnak fel annyira, hogy a talajművelési, vetési munkálatok rajtuk megkezdhetők lennének. A már elvetett növény is csak selymődik, sárgul az ilyen túlmedve területen, mert a talaj légjárhatósága hiányzik. Régebben a talajvíz lecsapolásának csak egy módját ismerték: az árkokkal való vízlevezetést. Ennek azonban igen szembeszökő hátrányai vannak. A földet keresztül kasul szelő árkok megnehezítik a talajművelést és a közlekedést; ez utóbbinak biztosítására helyell-közül kénytelenek vagyunk drága hidakat építeni és jó karban tartani; sok pénzbe kerül az árkoknak tisztogatása és végül nem csekélyre értékelendő ama körülmény se, hogy az árkok sok termőföldet foglalnak el s így vannak el a termelés elől. Mindezen hátrányok kiküszöbölhetőek a modern vízmentesítési eljárás: az alagsővezetés útján. Ez abban áll, hogy 80–120 cm mélységbe agyagcsővezeteket raknak a földre, mely csővezeték bizonyos mélyebb terület felé lejt s így a talaj belsejébe oda a fölös nedvességet elvezeti. Hogy az alagsővezetésnek mekkora terménynövelő hatása van, azt a lévai uradalom példája eléggé megvilágítja. A lévai uradalomban a agcsővezetés előtt 1 katasztrális hold föld 60–100 mm. cukorrépat termelt, míg alagsővezetés után ugyanezen területről, 240–270 mm. répatermést szedtek ki. Tapasztalták, hogy az alagsővezetett területek tavasszal gyorsabban felszáradtak, gyorsabban felmelegedtek s így a vetőmag is gyorsabban csírázott bennük. Az álam — tudtában az alagsővezetés nagy gazdasági jelentőségének — kulturmérnökeik ingyen küldi ki bárhova, honnan a gazdák ezirányú hajukat kifejezik, sőt ingyen készítteti el a terveket is és a gazdák csak az alagsővekek árát és ezeknek lerakási munkáit fizetik.

Töltögetés. (Kippel.) Kapásnövényeink ápolási munkái között a legfontosabbak közé tartozik a töltögetés, mikor a talaj legfelültebb, a naptól és levegtől jól megérlett és elporlasztott, rétegét bizonyos növény tövébe halmozzuk. Ezen felhalmozottl tápanyagokban dús föld a növényt sok hajszálygöcker képzésére ingerli, azaz erősíti a tápláló gyökérzetet. Mellékes, de ugyancsak jelentős haszna a töltögetésnek az, hogy egyúttal irtjuk a gyomot is. Töltögetni szokták a repcét, dohányt, cirokot, tengerit, burgonyát stb. Legjobban meghálálja a töltögetést a burgonya, mert szárából — minél nagyobb részt fedünk be — annál több földalatti stoló képződik, azaz olyan oldalszár, melynek végén egy-egy gumó fejlődik. A töltögetéssel tehát a termést fokozzuk. Különösen fontos a burgonya töltögetése ott, hol a vetőgumókat sekélyen ültetik a talajba. Már a kukorica nem oly fontos; sőt sok gazda nem is tartja jónak, mert meggyőződ sük szerint a talajtöltögetés után sok vizet veszít, azaz kiszárad. Több kísérlet beigazolta, hogy a szél se dönti ki a nem töltögetett tengerit, tehát ezen okból is bátran elhagyható. A töltögetést kézi kapával pontosabban lehet ugyan végrehajtani, de az ilyen munka szaporítatlan és azért drága. Akinek nagyobb burgonyaföldje van, vásároljon töltögetőekét, mely elé ló (öszvér, ökör) fogható s így olcsón, gyors munkát végez.

Töltögető eke, burgonya és tengeri művelésre.

A német gazdaküldöttség Hatvanban.

Balról: A küldöttség tagjai. Jobbról: Csárdás a németek mulattatására.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Nagybátyám ági (örökölt) vagyonának felét közvégrendeletileg második feleségére, a másik felét rokonaira hagyta, mivel gyermekük nincs. Megilleti-e az özvegyet a haszonélvezet a rokonokra hagyott vagyon felett? (F. Erzsébet.) — **Felelet.** Az özvegyi haszonélvezet végrendeletileg van szabályozva és az özvegynek a hagyatéki vagyon értékének megfelelő tartáshoz való joga csorbult nem szenved, a rokonokra hagyott vagyonra azonban a haszonélvezet nem terjed ki.

Kérdés. Földemet a rajta lévő lakóházzal együtt haszonbérbe adtam. Az idei nagy esőzések folytán az épület lakhatatlanná vált. Köteles vagyok-e az épület használható állapotba tenni? (Olvasó.) — **Felelet.** Jogunk szerint a rendkívüli javítások és nagyobb helyreállítások a haszonbérbeadó terhelik, feltéve, ha az ellenkezőjét a szerződő felek ki nem kötötték.

Kérdés. Kivándorolhatok-e Amerikába? (Schmitzen Károly.) — **Felelet.** Kérdésével forduljon a Ki- és Visszavándorlókat Védő Irodához (Budapest, Keleti-pályaudvar, érkezési oldal); jelölje meg, mikor akar kivándorolni. Az iroda minden tekintetben kimerítő választ fog adni kérdéseire.

Kérdés. A Bezerédy-Szilassy-féle Mezőgazdasági Lexikonnak mi az ára és hol szerezhető be? (C. Gazdasági Egyesület.) — **Felelet.** A Bezerédy-Szilassy-féle Mezőgazdasági Lexikon ára (mind a két kötet) fűzve 1650 korona, kötve 1980 korona. Hozzá számítható 3% forgalmi adó és a portó. Beszerezhető lapunk kiadóhivata útján.

Kérdés. 1. Galambtenyésztést tárgyaló szakkönyv van-e? 2. Belga fajnyulak tenyésztéséről hol kaphatnék felvilágosítást? 3. Fajtyúgalambok hol szerezhetők be? (Ifj. K. F.) — **Felelet.** 1. Galambtenyésztést tárgyaló szakkönyvek elfogytak; hamarosan meg fog azonban jelenni Vinkler Jánosnak, a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete titkárának egy könyve a galambtenyésztésről. Tessék hozzá fordulni (Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.). 2. A kérdésre bő felvilágosítást nyerhet Andrásovich Géza, Házinyúltenyésztés és értékesítés című könyvéből. Ára 60 korona. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában. 3. Fajtyúgalambok beszerezhetők Simon János örnagynál (Ujpest, Gyár-utca 97. sz.).

Kérdés. Szikes talajon mily fák ültethetők? (Egy előfizető.) — **Felelet.** Mászor kérjük a kérdést névaláírással beküldeni. Névtelen levelére ezentúl nem válaszolunk. Szikes talajon elültethető és jól díszlik: a kopaszlevelű szilfa, bálványfa, virágos körisfa, nyírfa, közönséges nyárfa, zöld juhar. A gyümölcsfák közül a birsalma, mandula, körte és alma.

Kérdés. A velünk határos gazdaság erdőre nem engedti az erdőben a varjúfészkek szedését és a tojások pusztítását. A varjú sok kárt okoznak vetéseinkben, joga van-e az erdőrnek az irtást megtiltani? (T. L., Uszó.) — **Felelet.** Miután az erdő magántulajdon, a tulajdonosnak vagy megbízottjának joga van a varjúfészkek és tojások pusztítását nem engedélyezni.

Kérdés. Mi az ára a gyapjúnak és hol értékesíthető? (F. J.) — **Felelet.** A gyapjú ára jelenleg kg-ént 290–300 korona. Legjobban értékesíthető a budapesti gyapjú árveréseken. A gyapjú árverések első sorozatát f. évi június 21-én délután 3 órakor tartják meg Budapesten a Fővárosi Vigadó kistermében. Az árverésre beküldött gyapjút a dunaparti teherpályaudvar XIII. számú raktárában helyezik el. Részletes felvilágosítással a Magyar Általános Hitelbank Gyapjúosztálya (Budapest, Kristóf-tér) szolgál.

Kérdés. Szuperfoszfát műtrágya hol szerezhető be és mi az ára? (L. M., Tótkomlós.) — **Felelet.** Szuperfoszfát műtrágya beszerezhető a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél (Budapest, V., Alkotmány-u. 29.) Ára kg-ént június havi szállításkor 78, július hónapban 79, augusztus hónapban 80 korona. Ha most rendelik meg és fizetik ki az augusztus havi szállításra vásárolt mennyiség árát, úgy csak a júniusi árat kell fizetni.

Kérdés. Közös mesgylén kutat építettünk szomszédokkal azon célból, hogy zöldségveteményeket locsolhassuk. Jogában áll-e szomszédoknak elbontani a kutat? (1158. sz. előfizető.) — **Felelet.** A szomszéd jogára nézve a közös megállapodás az irányadó. Ennek hiányában csak közös megegyezés, vagy hatósági határozat alapján teheti meg.

Kérdés. A kishaszonbérletek alakításánál az uradalom elfogadhatatlan feltételeket szab a haszonbérletnek. Hová forduljunk? (T. M.) — **Felelet.** Ha a haszonbérbeadóval a megegyezés nem jöhet létre, ideiglenes intézkedés megtétele végett forduljanak a községi képviselőtestülethez.

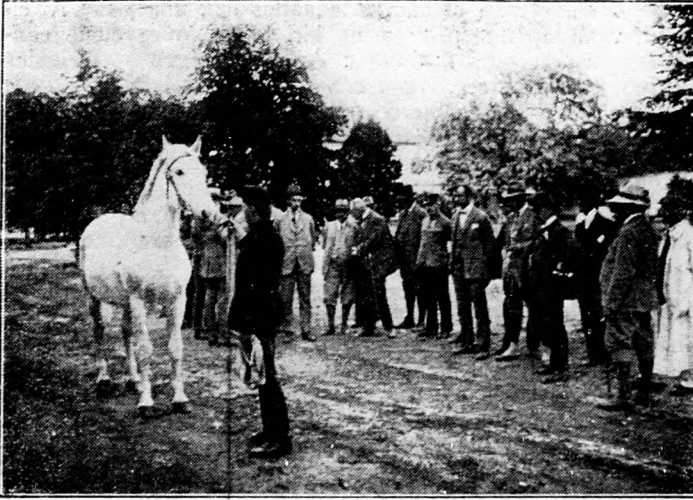
Kérdés. Nagybátyám gyermek és végrendelet hátrahagyása nélkül halt el. Megilleti-e az özvegyet a haszonélvezet a hátrahagyott vagyonból? Mi testvérek, mint örökösök, kérhetjük-e az özvegy haszonélvezeti jogának korlátozását? (Egy előfizető.) — **Felelet.** Végrendelet nélkül az özvegyet az egész hagyatéki felett megilleti a haszonélvezet. A haszonélvezet jogának korlátozását csak a lemenők (az örökhagyó gyermekei) kérhetik a bíróságtól.

Kérdés. «A Gyümölcskertész» című lapnak mi az előfizetési ára? (Cs. L., Tét.) — **Felelet.** «A Gyümölcskertész» című lap megszűnt. Ajánlhatjuk a «Kertészet» című szaklapot. Ez az Országos Kertészeti Egyesület hivatalos lapja. Megjelenik a tavaszi és őszi hónapokban kéthetenként, egyébként havonként egyszer. Előfizetési ára egy évre 150 korona. A szerkesztőség címe: Budapest, VII., Dohány-utca 20. sz.

Kérdés. A pajorirtáshoz hol kaphatnék részletes útbaigazítást? (D. S., Cegléd.) — **Felelet.** A M. Kir. Rovartani Állomás (Budapest, II., Kitaibel Pál-utca 3.) kérésre bárkinek küld részletes irtási útbaigazítást.

Kérdés. Szőlőm részére szeretnék fásoltványt beszerezni. Hol kapható? (Egy előfizető.) — **Felelet.** A kérdéstevő levelet kérjük más alkalommal teljes névvel aláírni. Fásoltványt beszerezhető a Somlóvidéki mintaszőlőtelep kezeléségnél Tapolcafő, Veszprém.

Kérdés. Mennyi községi pótladó szedhető a III. osztályú kereseti adó után? (B. J.) — **Felelet.** Ilyen formában feladott kérdésre felelni nem lehet.

A németek látogatása Kisbéren és Bábólnán.

Balról: Bábólnán egy arabs mént vezetnek a küldöttség elé. *Jobbról:* A kisbéri juhtenyészetet nézik meg a vendégek.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ötven tusz van még Oroszországban.

Jungerth Mihály dr. külügyminisztériumi osztálytanácsos, a Rigában működő hadifogolykicszerelő-bizottság elnöke, április 19-én adta át az orosz szovjetkormány megbízottjának a még Oroszországban levő tuszok névsorát. A megnevezeteket névleg és személyenként kérte ki az oroszoktól. A névjegyzéket a magyar kormány állította össze, részint saját adatai, részint a hozzátartozók bejelentései alapján. Az Oroszországban szabadulásra váró tuszok tényleges száma legfeljebb ötvenre becsülhető. Az orosz hadifogságból eddig vissza nem tért többi magyar hadifogoly, tehát a nem tuszok, azaz főként a légénységi állománybeliek névjegyzékét Jungerth dr. most állítja össze ugyanazon elvek figyelembevételével, mint a tuszokét és ezeknek névjegyzékét is átnyújtja az orosz szovjetkormánynak. A feldolgozott és átnézett anyag egy részét már megkapták Moszkvában és a foglyok felkutatása máris folyamatban van. A tusként fogvatartott tisztnek névsorát, akik a múlt hó 19-ig életben voltak, most közölte a bizottság elnöke a magyar kormánnyal.

Az ántánt június 15-ig kívánja az állatjovátétel teljesítését. A jóvátételi bizottság a magyar kormányhoz intézett legutóbbi jegyzékében arról értesíti a magyar kormányt, hogy a jóvátételi kötelezettség elmulasztása miatt egyelőre eltekint a büntető rendszabályoktól, mert reméli, hogy a magyar kormány a jóvátétel kérdésében megváltoztatja álláspontját. A jóvátételi bizottság véleménye szerint az eredetileg követelt 35.500 darab szarvasmarha, ló és juh mennyisége különösen mérsékelt és ilyen csekély számú állatot, ami az egész magyar állatállomány 0.44 százalékának felel meg, a magyar kormány a nagy meleg előtt összegyűjtheti és elszállíthatja. Reméli, hogy a magyar kormány az állatjovátételt 1922. június 15-ig teljesíti. A jegyzéknek az a kitétele, hogy a most követelt állatmennyiség az egész magyar állatállománynak csak 0.44 százaléka, légbőlkapott állítás. A magyar kormány egy újabb jegyzékében ismét hangoztatta azt a készségét, hogy a jóvátételi bizottság követelésének eleget tesz, amennyiben erre képes és az ország gazdasági helyzetét ezáltal nem borítja fel.

A főtí rokkant-otthon felavatása. Jelentőségteljes szociális alkotás felavató ünnepe zajlott le Áldozócsütörtökön a pestmegyei Fótton. Hadirokkantak és hadiözvegyek számára Fót-Ujfalú néven telep alakult Károlyi Lászlóné grófnő buzgólkodásából, aki a saját áldozatkészségén kívül fáradhatatlan munkássággal mozdította meg erre a célra a magyar társadalom és a külföld áldozatos lelkeit. A felavató ünnepségen, amely nagyarányú jótékony népünnepellyel volt egybekapcsolva, a kormány tagjai közül megjelentek: Bethlen István gróf miniszterelnök, Bánffy Miklós gróf, Bernolák Nándor, Kállay Tibor miniszterek. A külföldi vendégek közül Brentano amerikai követ és Pedlow kapitány jöttek el. Ott volt Buday Barna gazd. főtanácsos, a Falu-Szövetség képviselőjében, Balogh Elemér, Hangya-vezérigazgató és családja, Szesztay László műegyetemi tanár, a telep tervezője. Horthy Miklós kormányzó a katonazenekar a Himnusz hangjaival fogadta. Thury Károly pápai kamarás plébános misét mondott a tábori oltárnál. Az ünnepség egyházi részének végzetével Bernolák Nándor miniszter a magyar kormány nevében köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik a telep létrehozásában közreműködtek, majd a kormányzó rövid beszéddel átadta a telepet rendeltetésének. A kormányzó szavaiért a község bírája, Balogh József mondott köszönetet és átvette a telepet. A kormányzó ezután a telep megtekintésére indult és elismeréssel nyilatkozott a formás családi házakról, amelyeket a telep a háború áldozatainak nyújt.

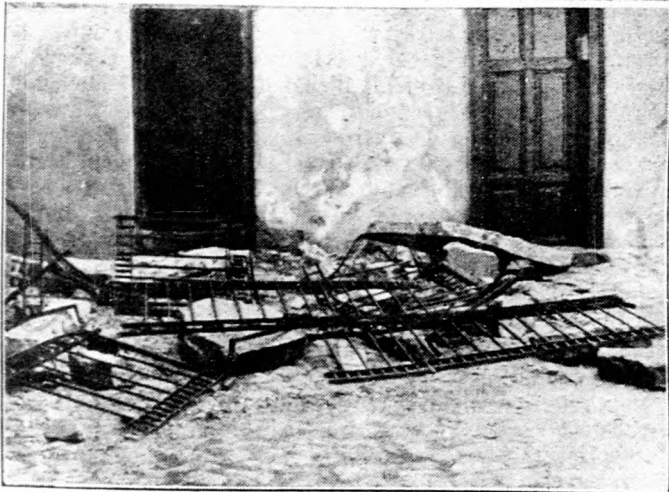
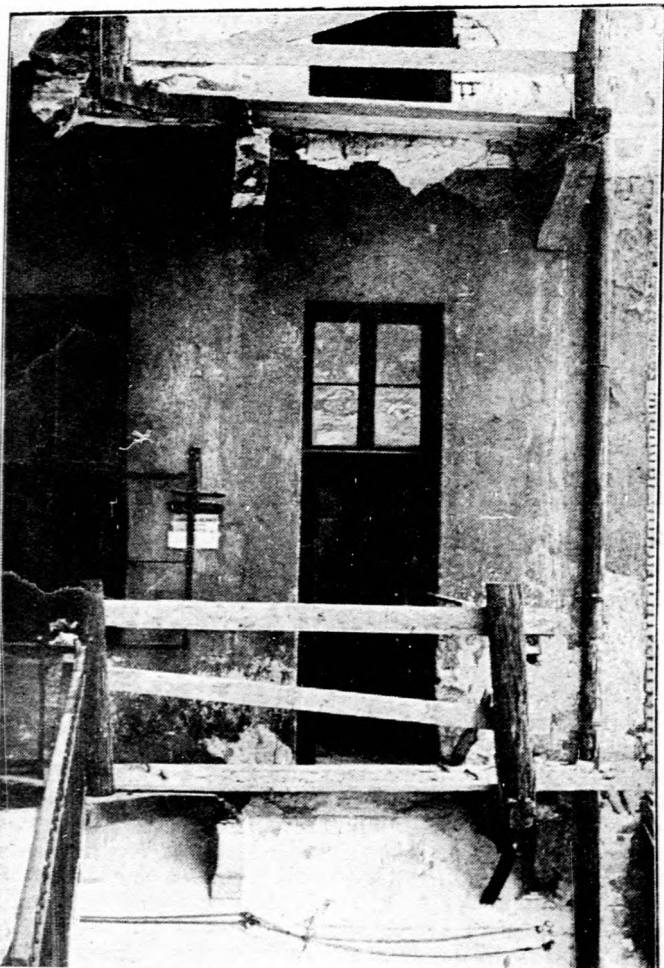
Ötszáz koronás sorsjegyeket bocsát ki az állam. Az állami sorsjáték tervezete most van tárgyalás alatt a pénzügyminisztériumban. A terv az, hogy ötszáz koronás sorsjegyeket bocsátanak ki közel három milliárd értékben. A sorsolást az állam a Lottojövedék igazgatóságára bizza. A sorsjegyeket a Pénzügyminisztériumi Központ fiókjai terjesztik és a terjesztés sikerétől függ az árfolyam kialakulása. Az új nemzetgyűlésen a pénzügyminiszter az állami sorsjegy kibocsátásáról törvényjavaslatot fog betervezni, melynek törvényerőre emelkedése után bocsátják ki a sorsjegyeket.

Kivándorlásra csábítanak az országban. A hatóságoknak tudomására jutott, hogy az országban, különösen a bányavidékeken a munkásokat kivándorlásra csábítják. Azzal hitegetik a munkásokat, hogy külföldön nemcsak nagy bért, hanem kedvezőbb eljárást is tudnak nekik biztosítani s ezenfelül az utiköltségüket is megtérítik. A rendőri hatóság azonban meggyőződött róla, hogy a csábító ígéretnak semmi alapja sincs. A hatóságok föl hívják a lakosság figyelmét az üzérkedésre és felszólítanak mindenkit, akinek kivándorlásra ajánlatot tesznek, hogy azonnal jelentse fel az ügynököket.

NAGYOT HALLÓ?

Fülzugásban szenved? Kérjen prospektust. Fülben nem látható szabadalm. «Dobhártya-szerű hallócsőről». Prospektust ingyen küld:

FARAGO JENŐ, BUDAPEST, VIII., Népszínház-utca tizenhat/V.

Leszakadt folyosó a fővárosban.

Fönt: A folyosó leszakadt része, ideiglenesen bedeszkázva.

Lent: A folyosó romjai az udvaron.

Az elmúlt héten Budapesten a Csányi-utca 8. számú ház második emeletének egyik folyosórésze leszakadt. Két asszony és egy fiatal leány tartózkodott a folyosón, akik a lehulló kövekkel együtt lezuhantak s mind a hárman életveszélyesen megsebesültek. Egyikük, Hirsch Nándorné sérüléseibe belehalt. Rendőri bizottság fogja megállapítani, hogy kit terhel a felelősség.

A Műegyetem ötvenéves fennállásának ünneplése. Az elmúlt vasárnap ünnepelte a m. kir. József Műegyetem fennállásának ötvenéves fordulóját. Az ünnepségen megjelentek József királyi herceg, *Augusztó és Zsófia*, valamint *Izabella és Gabriella* királyi hercegnők, *Konrád* bajor herceg és felesége. A kormány részéről *Belitska* és *Térffy* miniszterek jelentek meg. *Horthy* Miklós kormányzó megérkezését percekig tartó éljenzéssel fogadta a több ezer főnyi ifjúság. A Himnusz eléneklése után József királyi herceg mondott fővédői megnyitót. *Zelovich* Kornél rektor köszöntötte a kormányzót, aki lendületes beszéddel válaszolt.

— Az egyetemi ifjúsághoz — úgymond — amely ma tiszta lelkesedéssel halad az egyenes úton, az a kéréssem, hogy ne hagyja magát mai álláspontjától eltéríteni, mert nincsen olyan irány, amelyet ne lehetne tetszetősen beállítani. A haza ügyét csupán erős kormányban való bizalom viheti előbbre. Ezért kezdték a destruktív erők romboló munkájukat mindig a tekintélyek lerombolásával. *Rosszul állana ennek az országnak sorsa, ha nem a kormány, hanem a jogvédő irodák biztosítanák benne a jogrendet.*

A Szózat zárta be a diszközgyűlés programját, majd a Műegyetem kertjében felállított *hősök emlékének* alapkövét helyezték el, amelyre a kormányzó, József királyi herceg, a rektor és az ifjúság képviselője mérte az első kalapácsütéseket.

A német gazdák befejezték magyarországi tanulmányútjukat. *Von Wangenheim* báró, a stettini mezőgazdasági kamara igazgatója, a Budapesten tanulmányúton levő német gazdák vezére, többször hangsúlyozta, hogy nagyon kellemesen lepte meg a nálunk tapasztalható rend és a mezőgazdaságban kifejlett szorgalmas, céltudatos munka. Véleménye szerint *Magyarország ereje mezőgazdaságában rejlik* és Magyarországot a fokozott termelés talpra fogja állítani. A küldöttség mindegyik tagja egyébként legnagyobb elragadtatással emlékezett meg a magyarok vendégszeretetéről. A német gazdák péntek reggel utaztak el a fővárosból, ahonnan *Kisbérre* és *Bábolnára*, majd *Magyaróvárra* és *Levélre* mentek, azután pedig Bécsen keresztül visszautaztak hazájukba.

Kitüntetések a gazdatársadalomban. A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeik elismeréséül *Gyárfás* Józsefnek, az Országos magyar királyi Növénytermelési Kísérleti Állomás igazgatójának, a «Vasárnap» munkatársának, *Kacsokovics* Lajosnak, a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület alelnökének, *Lázár* Dezsőnek, a Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület elnökének, *Kopeczek* Györgynek, a Gaea mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi részvénytársaság vezérigazgatójának, *Szuchányi* Ferencnek, a Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület elnökének, *Pálóczi-Horváth* István és *Költsey* Gábor földbirtokosok, végül *Mauthner* Alfrédnek, a Magyar Magkereskedők Országos Egyesülete elnökének, a magyar királyi gazdasági főtanácsosi; *Szabó* János uradalmi jószágigazgatónak és *Kraft* Viktor uradalmi főintézőnek pedig a magyar királyi gazdasági tanácsosi címet adományozta.

Horánszky Dezsőné meghalt. Az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatóját, *Horánszky* Dezső udvari tanácsost megrendítő csapás érte. Felesége, született *Menzl* Paula rövid néhány napos szenvedés után vérmérgezésben elhunyt. A mindössze negyvenhat esztendősi úriasszony súlyos megbetegedésének híre *Horánszky* Dezsőt választókerületében érte. Mire azonban a vezérigazgató hazaérkezett, már feleségének csupán halálos ágyához jutott el. Az ország minden részéből megindult a részvénytulajdonosok özöne *Horánszky* Dezsőhöz, akinek fájdalomban kétségtelenül résztvesz az egész ország. A korán elhunyt úrnőt pénteken dé.után helyezték örök nyugalomra óriási részvét mellett a Kerepesi-úti temetőben.

Két tengeri gőzös szerencsétlensége. Egy Bombay felé haladó nagy angol postagőzös a francia partok közelében nagy ködben összeütközött egy francia szállítógőzössel. Az *Egyipt* nevezetű angol hajó elsüllyedt. A hajó másfélmilliót szállított aranyban. A franciák szállítóhajója is nagyon megsérült, de sikerült eljuttania Brestbe és magával vitte a tengerből kimentett hajótöröttet, kétszáznegyvenkét embert. Százán a habokban lelték halálukat.

Kötél, Zsineg, Zsák és Ponyva olcsón kapható

Hauschild Albert

legrégibb kötélgyártó cégnél,
Budapest, Károly-körút 15. sz.
□ □ Alapított 1838. évben. □ □

A Hangya szövetkezetek forgalmának emelkedése. A Hangya szövetkezetek forgalma mindenütt hatalmasan fejlődik, mert a magyar földműves nép meggyőződött arról, hogy a szövetkezetek a legmegbízhatóbb bevásárlási helyek és ezért minden szükségletüket azoknál szerzik be. Különösen szép fejlődést mutatnak azok a szövetkezetek, melyek árúkézleteiket az egész év folyamán kizárólag a budapesti nagy Hangyánál vásárolták. Ezek között a szövetkezetek között külön is fel kell említenünk *Kecskemét, Kiskunhalas, Csongrád, Kiskőrös és Püspökladány* Hangyáit, melyek a Hangya központnál való bevásárlás folytán tagjaiknak az 50/0-os kamatokon felül tetemes vásárlási visszatérítést is fizettek. Ezek az eredmények a szövetkezetek híveit örömmel töltik el, de ne gondolja senki sem, hogy nagyobb eredményeket már nem lehet, vagy nem szükséges elérni. A szövetkezeti tagok saját magukat erősítik, ha a falusi szövetkezeteknél jegyzett üzletrészeiket növelik és a Hangya központnál is újabb alapítványi üzletrészeket jegyeznek nemcsak azért, mert a szövetkezeteknél elhelyezett pénzüket után 50/0-os kamatot kapnak, hanem azért is, mert a szövetkezetek megerősítésével ellensúlyozzák, sőt teljesen megszüntetik a láncosok és üzerek kártékony munkáját.

Két évvel meghosszabbították az amerikai bevándorlási törvény érvényét. A Budapesten székelő amerikai konzulátus értesítést küldött hozzánk, amelyben tudatja, hogy az Egyesült Államok területére vonatkozó idegen-bevándorlási törvény érvényét július 1-től további két évre meghosszabbították. Az egyes országokra nézve megszabott bevándorlási létszám még módosulni fog, ez a változás azonban nem okoz majd lényeges eltéréseket. Az Amerikába szülő útlevelek látmozását június 1-én fogja újból megkezdeni az amerikai konzulátus és egyelőre csupán azokat a feleket fogadják, akiknek birtokában még fel nem használt, érvényes látmozás (vizum) van.

Levegőbe repült egy osztrák dinamitgyár. Áldozócsü-törtők delutánján borzalmas szerencsétlenség történt a *Bécs* mellett levő *blumau* lőszergyárban. A gyár egy órányira van az osztrák fővárostól és a legerősebb robbanószereket gyártják benne. Javában folyt a munka, amikor az egyik gépből a túlsebes hajtás következtében szikra pattant egy folyékony robbanószert tartalmazó edénybe. Pillanatok alatt lángborult a tartály, a műhelyvezető meghúzta a vészcsengőt, de már nem volt segítség. Irtózatos dördülés rázta meg a levegőt, hatalmas tűz- és füstoszlop tört az égnek: *a hatalmas gyárpület a levegőbe repült.* A közelben lévő munkástelep is egészen megsemmisült. Az oltási munkálatokban három tűzoltó életét vesztette, a főparancsnok súlyosan megsebesült. *A sebesültek száma több mint háromszáz. A halottak száma tizenkilenc.*

Halálos autószerencsétlenség a gyöngyösi országúton. A Gyöngyösről Budapest felé vezető országúton a múlt héten súlyos autószerencsétlenség történt két halottal, hat súlyos megsebesülttel. A Budapesten tartózkodó francia ellenőrző-bizottság egyik tagja, Amadé *Massart* feleségével és kisleányával automobil-kirándulást rendezett Gyöngyösrre, amelyre magával vitte még társát is. A szerencsétlenség visszafelé jövet, az országút egyik éles kanyarulatánál, *Kerepes* határában történt. Az automobil itt nekiment egy útszéli kőrákásnak, fölborult és maga alá temette az utasokat. Az autó tulajdonosának felesége és egy másik francia hölgy holtan került ki a romhalmaz alól, a többi utas szintén mind igen súlyosan megsebesült, de az állapotuk nem életveszélyes. Fővárosi mentők autókkal mentek ki a jelzett helyre és különvonatot állítottak össze, hogy visszahozhassák a sebesülteket. A szerencsétlenséget a fék hibája okozta.

Szerkesztői üzenetek.

Ebben a rovatban a hozzánk beküldött rejtvényekre, versekre és tréfákra közöljük megjegyzéseinket.

Ifj. Sz. S. Tépe. Beküldött rejtvénye jó. — **R. J. Kocsér.** Válogatunk belőlük. — **Cs. A. Dáka.** Csak a számrejtvény jó. — **P. J. Vasvár.** Jó, de miért akarja nevét titokban tartani? — **S. J. Völgyesi** Ferenc orvoshoz írt versét eljuttattuk hozzá, lapunkban való közlésre nem alkalmas. — **P. J. E. Erdősokonya.** Kérjük, rajzolja meg a rejtvényeket és úgy küldje el. Nem tudjuk elhinni, hogy a megrajzolásához nincs ideje. Ha pedig azt restelli, hogy nem tud rajzolni, szerkeszsen betű- vagy szótagrejtvényeket. Ha megfelelnek, közöljük őket, természetesen akkor, amikor sor kerül rájuk. — **Sz. J.** Csupán akkor fogadunk el útbagazítást a pályakérdésekre nézve, ha teljes névvel ellátott levélben fordulnak hozzánk. — **Sz. L. Kisfalud.** Mivel nevét nem írta ki teljesen, rejtvényeit a papirkosárba dobtuk. — **D. M. Ujszentiván.** Ilyen hosszú mondatot, sőt folytatásos rejtvényt nem szokas készíteni; tessék rövidebbet választani. — **D. F. Vészto.** Az első rejtvény jó. Küldhet ezután is, csak türelmesen várja, míg a közlésükre sor kerül. — **V. Gy.** A névrejtvény jó, a képrejtvény nem felel meg. — **O. B. Edelény.** Képrejtvényére sor kerül. — **J. L. Galvács.** Az első képrejtvény nagyon hosszú, a második sem jó. A számrejtvény megfelel. — **R. J. Szendrő.** Válogatunk belőlük. Egyben örömmel jegyezzük fel, hogy Ön egyike legszorgalmasabb rejtvénykészítőinknek. — **S. K. Nemeskeresztúr.** Jó. — **W. J. Ujszentiván.** Több jó van köztük. A tréfa is jó. — **Cz. E. Pitvaros.** Jó. — **O. J. Haivan.** Jó. — **K. J. Köiesd.** Valamelyiket közölni fogjuk. — **Ifj. S. J. Szendrő.** Válogatunk belőlük. Önre is vonatkozik a fenti *R. J. Szendrő* címre írt megjegyzésünk. — **M. F. Szöllőhegy.** A betűrejtvény jó. — **Sz. J. Pereked.** Válogatunk belőlük. — **S. J. Szentetornya.** Akad köztük közölhető. — **Többeknek.** Néhány olvasónk nem írta alá levelét, mások levele elkallódott. Ez úton jelezzük tehát, hogy a *Szeged szebb lesz, mint volt, az utolsó mohikán, Talpra magyar hí a haza, Fegyverszünet, Hazádnak rendületlenül légy hive ó magyar, Szól a horang, Félénk vívőnek* című képrejtvények nem váltak be. A *Balkarommal ölelem a babám* és a hozzá tartozó betű-, szótag- és szórejtvények szerzőjét nem tudtuk megállapítani. Ugyancsak azt az olvasónkat sem, aki *Fertőtlenítő szer, Karácsonyi álom* stb. rejtvényeket küldötte be. Kérjük, készítsék el még egyszer rejtvényeiket és olvasható névaláírásukkal küldjék be nozzánk. (Jövő számunkban folytatjuk.)

Hogyan születik a harang az Ecclesia Harangművek öntödéjében Budapesten?

Az öntömedencében egymásmellé helyezett kész harangformákat homokkal betemetik, a harangfejen kis nyílást hagyva téglacsatornát építenek a kemencétől minden egyes harangfejig s amikor az előírásosan kevert vörösréz és ón (78/0-22/0) vegyület a kellő hőfokot eléri és az öntés körül álló papok és hívek imájukkal kéri az Eg segítségét, hogy jó harangok szülessenek; Rincker mester vasrúddal kezében benyomja a kemence dugóját s a forró érc befolyik a harangformákba. A kihűlés után lemosás, lekefélik a harangokat, de nem reszelnek rajta, mert a reszelés nemcsak a haranghangot, hanem az öntő jó hírnevét is rontja. Már pedig Rincker mester mindkettőt féltékenyen őrzi.

Vásár és piac.

(Fővárosi árak.)

Gabona. Tiszavidéki búza 3600—3650 K, pestvidéki és fejr-megyei búza 3600—3625 K, rozs 3050—3100 K, takarmányárpa 2500—2600 K, sörárpa 2600—2670 K, zab 2600—2625 K, tengeri 3100—3175 K métermázsánként.

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok. Duplafogós 0-ás liszt 49 K, nullásliszt 48-50 K, főzőliszt 43 K, 6-os kenyérliszt 38-50 K, 7^{1/2}-es kenyérliszt 32 K, 8-as takarmányliszt 19-50 K, 0-ás rozsliszt 42 K, 1-es rozsliszt 40 K, 3-as rozsliszt 34 K kilogrammonként, korpa 1700—1725 K métermázsánként.

Vetőmagvak. Lucernamag, nagyaránkás, nem tisztítható 10.000—11.000 K, lucernamag, nagyaránkás, tisztítható 11.500—12.000 K, lucernamag, nagyaránkamentes, 13.000—13.500 K, mák 20.000—22.000 K, cirok-mag 1900—1950 K, napraforgómag 3000—3100 K, lenmag 5800—5900 K, kendermag 3800—4000 K, muharmag 4500—4800 K, csillagfürt 2700—2800 K, köles 2700—2800 K métermázsánként.

Takarmány. Elsőrendű széna 1150 K, másodrendű széna 900 K, bánsági széna 1000 K, tiszavidéki széna 1100 K, muhar 1200 K, lucerna 1200 K, szalma 550 métermázsánként.

Szarvasmarha. Bika jobbminőségű 64—92 K, kivételesen 95 K, bika silányabb 42—60 K, ökör jobbminőségű 66—98 K, kivételesen 128 K, ökör közepminőségű 40—63 K, ökör alárendelt minőségű 30—37 K, román ökör 85—120 K, kivételesen 130 K, tehén 30—79 K, kivételesen 120 K, bivaly 58—72 K, növendék 34—50 K, kicsontozni való 27—30 K kilogrammonként élősúlyban.

Sertés. Prima urasági sertés 140—142 K, prima szedett 136—140 K, közép 112—130 K, könnyű 90—120 K, öreg, nehéz 126—136 K, öreg, szedett 124—136 K. Sovány sertés, átveszelt 110—115 K, nem veszelt 100—105 K kilogrammonként élősúlyban.

Borjú. Belföldi szopóborjú 85—155 K kilogrammonként élősúlyban, L6. Nehéz, ígás 30.000—65.000 K, könnyű ígás 15.000—55.000 K.

Tej- és tejtermékek. A beállott tejbőség következtében a vaj ára naponta esik lefelé. Teavaj rövid idő alatt 80—100 K-ás olcsóbbodást mutat, jelenleg tömbökben 380 K-ért, míg csomagolva 380—420 K-ért kapható kilogrammonként.

Gyapjú. A gazdák nem hajlandók idei termésüket nyomott áron lekötöni, minthogy a külföldi vásárokról mindenhol 7—20 százalékos áremelkedés híre érkezik. A budapesti június 21-iki gyapjúárverés iránt a külföld, főleg angol és német vevők részéről nagy érdeklődés mutatkozik és így a budapesti árverés kilátásai nagyon kedvezőek. Az árak szilárdulnak és 250—320 K között mozognak, minőség szerint kilogrammonként. A külföldi vevők részéről főleg finomabb merinógyapjuk iránt mutatkozik nagy érdeklődés.

Nyersbőr. A nyersbőrkiétel még mindig nincs megengedve. A budapesti piacon az árak a következők: magyar marhabőr és bikabőr 102—106 K, tarka marhabőr 108—112 K, borjúbőr 220—230 K kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke, élő, rántani való párja 280—350 K, sütnivaló, párja 400—600 K, kacska, liba, tisztított, hizott kilogrammja 200—230 K, tyúk, élő, párja 500—700 K, tojás darabja 5—8 K.

Zsiradék és faggyú. A budapesti piacon sertészsír ára 180—190 K, szalonna 160—165 K nagyban kilogrammonként. Faggyúért Budapesten 80—115 K-t, Szegeden 50—80 K-t fizettek nagyban kilogrammonként, a vágóhídon átvéve.

Bor és szesz. Homoki bor 32—40 K, ercsi-i 30—50 K, gyöngyösi 34—38 K, móri 45—60 K, balatonboglári 30—40 K, somlyóvásárhelyi 50—60 K, tokajvidéki 45—55 K. Törköly 320—330 K, szilvórium, névleg, miután a prima árúban alig van ajánlat, 370 K, seprópálinka 310—315 K, borpárlat, ó-árú, 400 K. Az árak 10.000 literfokoként, hordó nélkül értendők.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1922. május hó 30-án: 1 drb Napoleon arany 3175 K, angol font — K, dollár 812 K, francia frank 74 K — f, lengyel márka 19 f, német márka 3 K 3 f, olasz lira 42 K 50 f, osztrák korona 7-45 f, orosz rubel 41-5 f, román lei 5 K 67 f, cseh szokol 15 K 87 f, svájci frank 150 K, szerb dinár 11 K 58 f, ezüst korona 67 K 50 f, ezüst forint 180 K, ezüst ötkoronás 350 K, arany huszkoronás 3280 K. Zürichben 100 magyar korona 0-65 svájci frank.

Rejtvények.

(Beküldte: Ifj. Bandur András, Kétegyháza-ról.)

Szórejtvény.

**Gödöllő, Nagykanizsa,
Abony, Érmihályfalva,
Ujpest**

(A betűk helyesen összerakva egy világ-hírű város nevét adják.)

(Beküldte: Pintér István, Vasvárról.)

Betűrejtvény.

r r r r

(Beküldte: Marosi Ferenc, Szőlő-hegyről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 26-ik számunkban közöljük.

A 20. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betűrejtvény: **Kétes jövő.**
2. Betűrejtvény: **Hónapos reték.**
3. Talalós kérdés: **Koporsó.**

Megfejtették: Varga Etel, Schneider Lőrinc, Jana Szabó György, Okváth József, Kreisz Ferenc, Turi János, Csiga Gyula, Balajti Sámuel, Mészáros Istvánné, Kollár János, Bálint János, Vörös Kálmán, Markó Aurél, Marosi Ferenc, ifj. Szintay Ferenc és Juliska, ifj. Hamza István, ifj. Varga József, Kovács Barna, özv. Borsós Jánosné, Papp Antal, ifj. Német Ferencné, Hangya-személyzet, Bán Ilonka, Berky Ignác, Kovács Sárika, Király Lajos, Szabó Tercsike, Kistóth István, Varga Zsiga, Fejes László, Karakas Imre, Kongorác Győző, Czavar Emil, Balázs János, Bonum Zsófi, Nagy Ferenc, Németh Márton, Bodzás Mariska, Lengyel József, K. Farkas Sándor, Porzsoló István, Nagy Gábor, Széchenyi István, Takács Rezső, Boros Mihály, Németh István, Narday Tamás, Takács János, Szücs Lászlóné, Terelmes Irén, Becző Sándor, Raffay Annus, Sivák Lajos, Bárdos Lajos, ifj. Nárády Gáspár és Sándor, Szücs János, Kiss Juliska, Viziák Bandi, Horváth Antal, Bandur András, Ács Sándor, Rozlozsnik János, ifj. Boján Imre, Kenéz Kálmán, Varga Etelka, Sivák Ferenc, Vajda Flórián, Reiner Annus, Lukács József.

Jutalomkönyvet nyertek: ifj. Varga József (Tornyos-németi), Kreisz Ferenc (Szegvár), Szabó Tercsike (Simon-tornya), Balázs János (Békés), Kongorác Győző (Török-szentmiklós) Markó Aurél (Nyergesújfalu), Mészáros Istvánné (Galambosziget), Jana Szabó György (Tófalu), Bárdos Lajos (Jászapáti), Schneider Lőrinc (Olaszfalu)

A 21-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**

Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

58 esztendeje működő,

kipróbált jó kaszatelep

Soha jobb kaszája nem volt,
mint a mi

Bazilika aranykaszánk

Nem ígérünk eget-földet, de küldünk mindenkinek, aki bizalommal hozzánk fordul, olyan tartós élfű aranykaszát, amelyért áldani fog, 58 esztendeje szállítunk ezekből a legnagyobb uradalmaknak és sok ezer gazdának. Minden darabért jóállunk, a meg nem felelőt ingyen kicseréljük. 1 darab **Bazilika aranykaszá** ára postán utánvétellel

65 70 75 80 85 90 95 100 110 cm.

Ára 240.— 245.— 250.— 255.— 260.— 265.— 270.— 275.— 280.— K.

Fontos a kaszagyűjtőknek. Minden 10 darab kaszavételnél 1 darabot ingyen küldünk. 5 darabnál már mi fizetjük a postát! 1 darab gyémántacél kaszakalapács 45.— K, 1 darab kaszakötártő 16.— K, 1 darab kaszaverőgép 100.— K. **Ajánlatos a kaszákat mielőbb megrendelni,** mert később alig lesz kapható. Nagy képes árlapukat kívánatra ingyen küldjük. Kapható:

Marosi József és Fia, Esztergom 15. 58 éves kaszatelep és gazdaságigép nagyáruházában.

Permetezőgépek

vörösrézből

valamint alkat-észek és pincegazdasági felszerések legolcsóbban kaphatók

NAGY IGNÁC cégnél

Budapest, VII., Károly-körút 9.

(6. folytatás.)

6.

Ezek a franciákkal már mindenütt összecsaptak és mindnyájan azt jelentették, hogy a franciák sűrűn, nagyeroekkel mindenfelől előnyomulóban, kifejlődésben vannak.

Hej, Ulm vára! Hej, Ulm vára! Ez is épült sok jó magyar huszárnak, magyar bakának nagy bújára. A huszárakat ugyan, a sziklás földön, merrefelé még az öreg Duna is mély szikla mederbe szorítva háborog, morog, be sem bocsátották a várba, hol Mack főgenerális ütötte fel a tanyáját, a sáncok alatti gyepon, nyílt mezőn pályvázta ki lovukat, ütöttek sátorot, kocsitáborát a huszárak.

— Mit akar ez a német? — a fehérgalléros urakon hasmábfeküdve váltig tanakodtak, nem tudták kitalálni a fővezér gondolatját.

— Ha gondolkozik is, csak bolond lehet a gondolatja! — szólt, könyökre támaszkodva, Máró Andorás strázsamester — vagy ki a fene látott már huszársággal sziklás hegyeken hadakozni? Ki a fene látott már huszárakat ilyen erős, hatalmas, mozdulatlan vár tövébe silbakra állítani? A huszár nem ugató kutya, hogy láncon kötve a házra, a várra vigyázzon, csatangoló réti farkas a huszár... Egy estétől hajnalig tizenhét határt beszalad, ahol nem is várják, az ellenségének házához, táborához várához viszi el a pusztulást, végveszedelmet... Így mint az állótóba dobott kő, becselenül, hasztalanul olvad el, emésztdődik fel ami a harcokat rettenetesen felfűszerező nagy, szilaj erőnk...

— Valjon, mit is akar hát ez a német? — váltig s hiába eltanakodtak a huszárak, kiknek a kardja már rozsdásodni kezdett a tétlenségtől a hüvelyben.

— Nem sikerült a terve, hogy a franciát meglepjük! —

magyarázta az egyik vén huszár, aki az óbester mellett volt lovász, — épen a vitéz óbester uramtól hallottam, hogy mivel a franciák meg túlerővel jönnek mindenfelől, ez a Mikk-Makk-Pakk, vagy a fránya meg jobban tudja, hogy is hívják ezt a németet?... Most már nem bízik a maga erejében, inkább tevéte magát és segítségért küldött s most ide várja, várja a segítséget...

— Mink pedig az ostobáknak gyavasága miatt, — szólt a huszárköpenyen hanyatfor-

A BÖSZÖRMÉNYI VESZEDELEM

ELBESZÉLÉS IRTA: MÓRICZ PÁL.

dulva, komor sejtelemmel strázsamester Máró — mert hisz idegenekre hallgatunk, mindig idegenek a vezéreink, a magunk józan esztét és vérét soha nem becsüljük, majd egyszer csak azon vesszük észre, hogy itt az erős, hatalmas, bevehetetlen Ulm, Kulm, vagy hogyis hívják várának tövében, jeles Mikk-Makk-Pakk főgenerálisunk vezérletével kelepcebe jutottunk...

— Ha még kelepce lenne, gyerekek! — Észrevétlenül egy átlótt csákós, megtépett ruhás, sárvízről mocskos vén huszár lépett a beszélgetőkörhöz.

— Ni!... A Pista bácsi!

— Az ám!... Honnét? Merről öreg? — talán tizenhuszan kérdezték, tudakolni kezdték a megtépzott, véres arcú öreg huszárt, Böszörményből a jó öreg huszár Deák Istvánt.

— A lovam, meg a cimborám (hiszen kendek is jól ösmerték a szuszka szoboszlói Horog Bálintot!) a Dunába pusztultak, mikor a tulsó parttól vén zöld mohos, málladozó német csónakon megpróbáltuk a sziklás, örvényes folyón az átusztatást és azok a veszekedett franciák meg erősen lövöldözni kezdték utánunk...

— Megbolondult kend?!... Hogy franciákról beszél...

— Soha nem beszéltem tisztább fővel... Mint midőn jó órával előbb a fővezérnek személyesen bejelentettem, hogy a Duna tulsó partját is ellepték, megszállották már a franciák... Nem kelepce már ez, hanem miként én itélem, valóságos farkas verembe buktunk, gyerekek!

És miként a szálbingo fekete hollók, varjak, mindenfelől harctépetten, sebesen, gyászhierral jöttek vissza a szerte küldött fürkésző huszárak. Mindenfelé francia hadakat találtak. Mindenfelé szuronyos puskákból, karabélyokból, kardokból, lándzsákból, ágyúkból és tarackokból fonódott, napról-napra szűkült az áttörhetlen, fúlasztó tűzsövény. Ulm várával együtt teljes, tökéletes bekerítés fenyegette a huszárakat.

— Már én nem egyszer éltem ilyen esetben a lovam husával, — mesélte a dorogi Filótás a vén trombitás, — mikor

Wurmzer tábor-szernagy urral nagytalian országban körülkanyarítottak minket a franciák és a sónk is elfogyott... Puska-porral fűszereztük a gyenge löpecsenyét...

— Kend, könynyen veszi ezt a sort! — mondta szemrehányóan Máró.

— Isz' azért olyan vén huncut, sem hazát, sem Istent csupán a regimentet és császárt ismerő, három kapitulációs katona! — szólt némileg lenézőleg Hadházi Geci.

(FOLYTATJUK.)

... Soha nem beszéltem tisztább fővel ...

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.
Elvállal: mindenféle fegyver javítását, át-
alakítását, felújítását és belövését.
Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörtes,
ismétlő és automata vadászfegyvereket,
pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket
Legjobb minőségű
mindennemű golyós-, sörtestöltények, lőszerék.

TETŐPALA, TETŐ- CSERÉP, TÉGLA

POLLÁK MIKSA cement gyári főraktára
BUDAPEST, V. KER.,
Kálmán-utca 12. szám.
Alapítva: 1879.

Briliánst, ékszert, gyöngyöt
mindenképp drágábban vesz (Teréz-templ.)
SZÉKELY EMIL, Király-u. 51. szemben.)

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a
„HANGYA“
vidéki szövetkezeteiben
szerezheti be!

Szakorosi rendelő vér- és neml betegek
részére. Ezüst salvaszan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. I. em. 1. (Rókusfal szemben.)

Gőzcsepplőkészlet

6 lóerejű lokomobil és csepplő
Hoffherr és Schrantz gyártmányú.
Kazalozó szintén Hoffherr és
Schrantz gyártmányú kapható.
Részletes ajánlattal készséggel
szolgálunk. Cím:

KELLNER ANTAL és FIA
BUDAPEST, BERLINI-TÉR 4.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszalók,
marokrakó és kéveködítő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcsepplőkészletek,
szecskaavágók, répavágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

A HIRNEVES

SÁRKÁNY és MÁSJEGYŰ KASZÁK

újából beszerezhetők Sóhr Pál cégnél Kaposvár Korona-utca 9.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelezőlapon.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és
száros-bőrből a legjutányosabb napi áron szerezhetők be a
„HANGYA“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Tehénbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.

HOL VÁSÁROLJON A MAGYAR GAZDA

HA

ingatlant venni vagy eladni
óhajt, forduljon bizalommal hoz-
zárn; minden előleg nélkül, szo-
rosan a megállapított jutalékért
eléri a leggyorsabb lebonyolítást
Kiss Lajos, V., Lipót-körút 9

HA

bármilyen gazdasági szakkönyvet v.
szórakoztató olvasni valót, regényt
stb. akar beszerezni, forduljon az
»Uj Barázda«
könyvosztályához,
Budapest, IV., Múzeum-körút 1.

Csakis szab. **PERKEO**

tűzfojtóval olthat minden
tűzet — még égő benzint is!

Egyetlen házban se hiányozzék. Milliós kár-
tól óvhatja községét! Fényes elismerő levelek.
Ára fenntartással 2600 korona.

SZERSZÁMOK
GÉPEK

MŰSZAKI
CZIKKEL
ÖSSZE-
RÉSZE

OLAJ SZIRADÉK

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA
BUDAPEST, DORNYÓSZY U. SZ. 3.
VI. VILMOS CSASZÁR ÚT 53.

PERMETEZŐK

és összes alkatrészek.

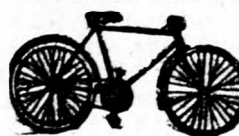
Tömlők, rézgálic, raffia, Karbid, bor-
sajtó, szivattyú, kén, zsák, ponyva,
zsinog, gépszij, kötél, heveder, mérő-
eszközök, mérleg, csövek stb. stb.

Vörösréz pálinkafőző-üstök

és vörösréz mosó-üstök rak-
táron mindenféle kivitelben
Máthé András rézmű-
árúgyár
Ujpest, Károly-utca 11. sz.

KERÉKPÁROK,

gummi, alkatrészek leg-
olcsóbban, belsőgummi
— 180. — korona. —
díszadi Deák László
kerékpáraktár és gyártás
Bpest, VIII., Német-
u. 45. Árjegyzék ingyen.

A Magyar Gazdák
Biztosító Intézete

a **Gazdák**
Biztosító
Szövetkezete

Igazgatóság: Budapest, Üllői-út 1.

KERÉKPÁROK,

varrógépek, legnagyobb
választékban kaphatók
Klein, Magdolna-u. 42.